

У 1861 поўны тэкст гутаркі з'явіўся ў львоўскай газ. «Dziennik literacki» («Літаратурны дзённік», 1861, № 89). Выходзіла таксама пад інш. назвамі: «Гутарка старога дзеда 1861 року з Кобрыня», «Гутарка старога дзеда на Беларусі», «Ад старога дзеда» і інш. У творы абмалёўваецца цяжкае жыццё бел. селяніна пад уладай цара-тырана, асуджаюцца рэкрутчына, рэліг. і чыноўніцкі гвалт, ідэалізуецца жыццё ў Рэчы Паспалітай, прапагандуюцца ідэі сац. згоды і аднаўлення Польшчы. У навук. л-ры існуюць меркаванні, што гутарка належыць п'яру В.Каратынскага. *В.Г.Еўмянькоў.*

«ГУТАРКА СТАРОГА ДЗЕДА», ананімны вершаваны твор бел. л-ры 19 ст. Аўтарства дакладна не высветлена. Мае выразны антыпрыгонніцкі змест. Шырокае распаўсюджанне атрымала ў 1861—63 на тэр. Беларусі і Літвы (перакладзена на літоўскую мову М.Акялайцісам). Друкавалася на бел. мове з выкарыстаннем лац. шрыфту. Вядомы 2 выданні, пазначаныя як Познаньскае (1861) і Парыжскае (1862) — «брашурка маленькага фармагу з 12 лісткаў, з уключэннем верша «Добрыя весці» У.Сыракомлі (без указання аўтарства). Аднак усё гэта, каб увесці ў зман цензуру. На самай справе гутарка выдадзена ў Беластоку польск. рэвалюцыянерам Б.Шварцэ, які імкнуўся «пераканаць літоўскі [беларускі] народ, што толькі ад польскай Рэчы Паспалітай ён атрымае «зямлю і волю».